

JOSEP VICENT MARQUÈS, ESCRIPTOR

Text: FRANCESC BAYARRI / Fotos: RAFA GIL

"Tinc ganes de tornar a la política"

La princesa no vol besar la granota i un nap se suïcida tirant-se a l'olla del diumenge. Això ocorre en 'El retorn del naufrag professional' (Ed. 3i4), la segona experiència narrativa de Marquès, que deixa Madrid i torna a València amb ganes.

El naufrag del llibre sempre torna a la mateixa illa, on ja el coneixen, encara que els indígenes no sempre li mostren un entusiasme aclaparador. El naufrag Josep Vicent Marquès (València, 1943) anuncia també el seu retorn definitiu a València, després de deu anys a cavall entre aquesta ciutat i Madrid. Una vida nòmada per aquelles coses de l'amor. S'hi instal·larà amb tota la família: la dona (l'actriu Virginia Mataix) i el seu fill de cinc anys i mig. Manté la ideologia d'esquerres, ecologista i nacionalista. Per això, el fill estudiarà en una escola progressista i en valencià. I anuncia que participarà activament en el debat polític local. Però abans confia a asabentar-se dels canvis en què viu el progressisme actualment. Marquès col·labora actualment en alguns mitjans de comunicació, tant de televisió com de premsa, i és professor de la Universitat de València. Fa classes d'activitat productiva i de medi natural. També ensenya ("no és conya") relacions asimètriques sexe/gènere. *El retorn del naufrag professional* conté 144 contes curtsims, alguns molt acostats a l'aforisme, segons una experiència iniciada en *Amors impossibles*, la seua provatura narrativa anterior, de fa quinze anys.

—*La madastra del conte canvia l'espill màgic per un ordinador connectat a Internet. Que s'ha convertit en un profeta de la revolució digital, vostè?*

—De l'ordinador, només en destaca actualment la facilitat d'esborrar. Però en el futur confie trobar-me en condicions d'iniciar el meu fill en aquest

món. Allò que em fa gràcia és el poc sentit de l'humor de la gent respecte a les noves tecnologies. L'altre dia, per una desconexió, vaig dir: Se m'ha mort el ratolí, i a ningú no li féu gràcia. La gent és tremendament reverencial amb la tecnologia. Ja va passar amb els primers contestadors automàtics. Persones d'alt nivell intel·lectual deixaven els missatges sil·labejant com a xiquets. Uns altres parlaven en indi.

—*Em referia a eixos profetes de la Xarxa, per als quals Internet farà possible, finalment, la igualtat de les persones i la democràcia plena.*

—Quan em plantejaven aquell antic debat entre l'home i la màquina, jo sempre deia: tranquils, la superioritat de l'home és clara perquè sempre hi ha un home que és l'amo de la màquina. En això de les noves tecnologies, la qüestió torna a ser el problema del control del poder, i això no és un problema tecnològic.

—*Italo Calvino rebutjava les novel·les que volen imposar una determinada visió del món. El retorn del naufrag té cap tesi?*

—Entre els contes del meu llibre només hi ha una cosa més o menys comuna: una barreja de fascinació i de voler jugar amb temes

relativament clàssics dels contes tradicionals. També dic una cosa en la solapa que crec que és certa: allò de jugar amb la casualitat.

—*Calvino desitjava que les novel·les només contribuïren a entendre el creixement del món.*

—Mantenint l'acord que hem fet segons el qual vostè pregunta el que vulga i jo contestaré el que

"Hi ha molta gent que no ha entès què és la correcció política. Si el que fas és embellir la realitat amb paraules, fas una tasca de dretes. Com durant el franquisme, que s'usava allò d'"empleada del hogar"."

estime oportú, diré que després de publicar el llibre estic content perquè m'han eixit una sèrie d'històries que reconstrueixen la idea de la pluralitat de l'amor. Són històries que van més enllà de si l'amor romàntic pot ser entre homes, o entre dones, o si es casaren i foren feliços, o si no foren feliços i se separaren. El llibre recupera la idea de l'amor plural.

—*Les princeses no volen besar les granotes i l'enamorada anèmica de Dràcula no passa d'una bona amistat. No creu que hi ha massa històries pessimistes?*

—La història més cruel és la de les barreres socials (“—M'estimaràs sempre?, va preguntar el gosset pequinès a la seua estimada, una chihuahua molt bonica? —Sempre, i tu? —També. —M'estimaràs per damunt de les barreres socials? —Per damunt. Feren l'amor. Després ella va preguntar: —I tu ets del mateix Pekín o del cinturó industrial?”). Eixa és cruel, però la de la granota, a mi, m'agrada, perquè a vegades, encara que la meua militància ecologista siga clara, provada i antiga, no cal oferir una conclusió moral, un final bo o dolent. Per a mi açò és un progrés, perquè jo sempre he sigut un moralista d'esquerres. I ara pense que per a continuar fent una tasca moralitzant cal descansar, a vegades, de fer de moralista.

—*Les novel·les fan somiar la gent en un món millor, ajuden a escapar de la dura realitat. En unes narracions com les del Naufrag, amb un nap que se suïcida tirant-se a l'olla del diumenge, no hi ha més funció de sociòleg que de narrador?*

—Supose que la diferència entre el sociòleg i el narrador deu estar en el fet que el segon voldria saber quanta gent ho ha interpretat en termes pessimistes i quanta a l'inrevés. En canvi, el narrador ha fet una història i ja està. Quan escric un article sempre sé si està bé o malament, però quan escric contes no en tinc ni idea. Un mateix conte es pot contar de diverses maneres. Per això el procés de publicació del conte és molt més arriscat que no el d'un article. Em puc enfadar pel fet de no guanyar un premi d'assaig, però mai no podria enfadar-me pel de no guanyar-ne un de narrativa.

—*L'àvia instrueix la Caputxeta en qüestions de sexualitat. Açò que ha escrit pot ser una revisió políticament correcta d'històries tradicionals?*

—Allò que és políticament correcte és contar el conte com ha arribat i explicar per què té deformacions. Respecte a la correcció política, vull dir que una cosa és deixar d'insultar gratuïtament i una altra és que si tothom es comportara correctament no hi hauria conte. Però una cosa és l'afany de disfressar les coses i una altra pensar que la realitat és com el conte tradicional reflecteix en ocasions.

—*Un líder del rock afirmava que la correcció política era pur feixisme.*

—Sí, hi ha molta gent que no ha entès la cosa. Si el que fas és embellir la realitat amb paraules, fas una tasca de dretes. Com durant el franquisme, que s'usava allò de *productor, empleada del hogar* o *empleado de fincas* per dir un porter.

—*El seu naufrag sempre torna a la mateixa illa...*

—No estic especialment content de les històries que he escrit aquesta vegada sobre el naufrag. Estic descontent respecte al naufrag. M'agraden més uns altres fenòmens exteriors que envolten eixe personatge.

—*Vostè continua considerant-se d'esquerres, nacionalista i ecologista?*

—Sí, soc igual, i a més a més amb ganes de tornar a la política. Però no immediatament. No tinc intenció de ser independent tota la vida. El que passa és que m'ho fan molt difícil.

—*Com analitza la renovació socialista, el Bloc Nacionalista, Esquerra Unida, Nova Esquerra i l'ecologisme polític?*

—Aquests últims anys he viscut entre Madrid i València, i els caps de setmana, els he dedicats a la família. I he passat la resta del temps fent classes i escrivint, així que he tingut molt poc de temps per a parlar i per a assabentar-me de la situació valenciana.

—*Comencem pels socialistes.*

—El PSOE havia arribat a tal grau al País Valencià que feia la impressió que havien canviat de negoci, que ja no es dedicaven a la política. Per això aquesta cosa de Josep Borrell és òbviament estimulante. Ara, un pot expressar bons desitjos, confiances en el fet que el mal menor torne a funcionar, però de primer han de tranquil·litzar-se i assaonar-se. Però no sóc optimista, especialment després de la història de Cristina Almeida: han aconseguit que una candidata acceptable resulte inacceptable. Demuestra molt poc de treball. I si Nueva Izquierda (NI) vol convèncer la gent que és alguna cosa més que allò que diu d'ella Izquierda Unida (IU), no era exactament això el que calia fer. Si resulta que IU només diu que NI momés volia pactar amb el PSOE, i la primera cosa que fan és exactament pactar amb el PSOE la col·locació dels seus líders, és

—**Com analitza el Bloc Nacionalista?**
—**No sé si seriosament o en broma, però estic apuntat a les joventuts del BNG. Em donaren una vegada un carnet i vaig entrevistar Beiras per a EL TEMPS. Si el Bloc valencià fóra el Bloc gallec, Josep Vicent Marquès hi seria. El Bloc Nacionalista ha de resoldre quins són els límits i els preus de no ser estrictament d'esquerra. I ja veuré si a eixe preu compre o no.**

nacionalista Galego. Em donaren una vegada un carnet i vaig entrevistar Beiras per a EL TEMPS. Si el Bloc valencià fóra el Bloc gallec, Josep Vicent Marquès hi seria. El Bloc Nacionalista ha de resoldre quins són els límits i els preus de no ser estrictament d'esquerra. I ja veuré si a eixe preu compre o no.

—*El Bloc gallec mai no haguera pactat amb la dreta en ajuntaments importants.*

—Deixant a banda el microclima polític d'Oliva, qualsevol contemplació amb el PP representa un suïcidi, tant des del punt de vista nacionalista com des del punt de vista progressista. Jo estic a l'expectativa, a veure si el Bloc decideix d'anar cap a l'esquerra o si vol flotar entre dues aigües. També vull dir que espere d'Eliseu Climent que m'explique cap on va. Em sembla absurd que hi hagen dos blocs i que es produeixen recobriments i rivalitats.

com si encomanares el teu retrat a un caricaturista.

—*I el PSPV?*

—Com que ells varen tindre la indelicadesa de donar el meu nom com a possible candidat al Consell d'Administració de Ràdio Televisió Valenciana sense haver-me consultat res, jo tinc la delicadesa de no parlar d'ells sense haverlos consultats. Així que parlaré d'Esquerra Unida: crec que Joan Ribó ha demostrat una intel·ligència molt viva, perquè ha donat joc al corrent Esquerra i País. En cas contrari, hauria d'haver tancat el negoci. I amb Els Verds, hi estic molt enfadat, perquè podien haver-me portat els papers del congrés. Perquè jo sempre tinc la temptació d'apuntar-me. Ara bé, em preocuparia que estiguessen fent més política que no treball de base en aquest moment.

—*Que s'ha oblidat de parlar del Bloc Nacionalista?*

—No, l'he deixat intencionadament per al final. No sé si seriosament o en broma, però estic apuntat a les joventuts del Bloque Nacionalista.